

Tradus și revizuit de IER (ier.gov.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA DUMITRU ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 57162/09)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

25 iunie 2019

Hotărârea este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

În cauza Dumitru și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-un comitet compus din:

Paulo Pinto de Albuquerque, *președinte*,

Egidijus Kūris,

Iulia Antoanella Motoc, *judcători*,

și Andrea Tamietti, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 4 iunie 2019,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 57162/09 îndreptată împotriva României, prin care trei resortisanți ai acestui stat, doamna Gherghina Dumitru („prima reclamantă”), domnul Viorel Dumitru („al doilea reclamant”) și domnul Teodosie Florentin Păunescu („al treilea reclamant”) au sesizat Curtea la 9 octombrie 2009, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României.

3. În conformitate cu art. 6 din Convenție, prima reclamantă a susținut că instanțele au pronunțat decizii neunitare în cauze similare și au respins în mod nelegal pretențiile sale privind alocațiile celorlalți doi reclamanți. De asemenea, în conformitate cu art. 6 și art. 1 din Protocolul nr. 1 în fond, aceasta a susținut că autoritățile nu au procedat la executarea fără întârziere a hotărârilor prin care, ei și ceilalți reclamanți, li s-au acordat drepturile și alocațiile la care aveau dreptul. În plus, în conformitate cu art. 8 în fond, prima reclamantă a susținut că, începând cu anul 2004, autoritățile i-au privat pe ea și pe ceilalți reclamanți de sprijinul financiar la care aveau dreptul, ceea ce le-a afectat condițiile de trai, sănătatea și dezvoltarea. În ultimul rând, în conformitate cu art. 14 coroborat cu art. 6 și art. 8 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 12, aceasta a susținut că hotărârile instanțelor de respingere a unora dintre pretențiile sale au constituit tratament discriminatoriu. În plus, ceilalți reclamanți au fost, de asemenea, discriminați, întrucât nu li s-a acordat sprijinul necesar dezvoltării lor.

4. La 30 august 2016, capetele de cerere sus-menționate au fost comunicate Guvernului, iar celelalte capete de cerere au fost declarate inadmisibile în temeiul art. 54 § 3 din Regulamentul de procedură al Curții.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Prima reclamantă, al doilea reclamant și al treilea reclamant s-au născut în anii 1950, 2001 și, respectiv, 2007, și au domiciliul în Călărași.

A. Istoricul cauzei

6. Prima reclamantă a lucrat ca asistent maternal profesionist în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului („DGASPC”) în perioada 1999 – 4 iulie 2011, dată la care a ieșit la pensie. Instituția făcea parte din Consiliul Județean Călărași („Consiliul județean”).

7. În mai 2001 și, respectiv, aprilie 2008, DGASPC Călărași i-a plasat pe al doilea și al treilea reclamant primei reclamante, deciziile fiind confirmate de instanță.

8. În conformitate cu dorințele exprese ale primei reclamante, ceilalți reclamanți au rămas în îngrijirea sa chiar și după ieșirea la pensie. Al treilea reclamant se află încă în îngrijirea sa. La cererea expresă a primei reclamante, al doilea reclamant a fost scos din îngrijirea sa la 13 septembrie 2016.

B. Procese intentate de prima reclamantă

1. *Primul proces*

9. La 9 iunie 2008, prima reclamantă a formulat o acțiune împotriva DGASPC Călărași, solicitând ca instanța să dispună plata drepturilor sale salariale reprezentând compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în ultimii 3 ani, a sporului pentru munca suplimentară prestată, precum și a sporului pentru orele de lucru suplimentare efectuate în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale. Aceasta a solicitat, de asemenea, rambursarea cheltuielilor aferente examinărilor medicale periodice și analizelor de laborator și a susținut că, în ultimii 3 ani, al doilea reclamant nu a beneficiat de alocația pentru susținerea familiei, alocația de plasament și alocația de hrană la care avea dreptul.

10. La o dată nespecificată, Consiliul județean a intervenit în proces în calitate de terț în susținerea DGASPC Călărași. Acesta a susținut că prima reclamantă nu avea dreptul să pretindă alocațiile neacordate celui de al doilea reclamant întrucât numai președintele Consiliului județean avea dreptul legal de a exercita drepturi în numele copilului.

11. La 7 octombrie 2008, Tribunalul Călărași a admis în parte acțiunea primei reclamante și a obligat DGASPC la compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada 2005-2007, precum și la plata sporului pentru munca suplimentară prestată. În plus, instanța a obligat DGASPC să îi

plătească celui de al doilea reclamant alocațiile prevăzute la art. 1 din Legea nr. 326/2003 privind drepturile de care beneficiază [...] copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști (a se vedea *infra*, pct. 37), la care avea dreptul începând cu data de 8 iunie 2005 și până la data pronunțării hotărârii. Instanța a reținut că, deși contractul încheiat între prima reclamantă și angajatorul său avea un caracter special, asistenții maternali profesioniști lucrând de la domiciliu și fiind responsabili de creșterea copiilor încredințați, se aplicau totuși dispozițiile Codului muncii. Prin urmare, aceasta avea dreptul la compensarea concediului de odihnă anual neefectuat și la sporul pentru munca suplimentară prestată sau pentru orele de lucru suplimentare din zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale. Având în vedere caracterul special al contractului său, care făcea imposibilă calcularea orelor suplimentare efectuate, aceasta avea dreptul la un spor pentru munca suplimentară prestată, dar nu și la sporul pentru orele de lucru suplimentare, și nu putea beneficia de ambele. De asemenea, copilul avea dreptul la alocație de hrană, care trebuia plătită persoanei care îl hrănea. Argumentul potrivit căruia numai președintele Consiliului județean putea solicita acordarea alocației (a se vedea *supra*, pct. 10) era „copilăros” și nefondat. Capătul de cerere privind acordarea alocației pentru susținerea familiei a fost respins întrucât reclamantii nu trăiau într-o locuință închiriată.

12. Prima reclamantă a atacat cu recurs hotărârea. Aceasta a susținut că, cu o săptămână înainte, instanța de fond a admis capetele de cerere formulate de un sindicat împotriva angajatorului său pentru plata sporului pentru orele de lucru suplimentare efectuate în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale. De asemenea, instanța fie nu a examinat, fie a respins în mod nelegal capetele sale de cerere privind acordarea alocației pentru susținerea familiei, de rambursare a cheltuielilor aferente examinărilor medicale și analizelor de laborator, precum și pentru plata sporului pentru orele de lucru suplimentare efectuate în cursul săptămânii.

13. Prin hotărârea definitivă din 12 mai 2009, Curtea de Apel București a respins recursul. Instanța a hotărât că reclamanta nu putea solicita sporul pentru orele de lucru suplimentare, având în vedere caracterul special al contractului său de muncă și având în vedere faptul că locul său de muncă o obliga să asigure în mod constant îngrijirea copiilor. De asemenea, aceasta nu a solicitat angajatorului său în fiecare lună alocația pentru susținerea familiei și rambursarea cheltuielilor aferente examinărilor medicale periodice și analizelor de laborator, prezentând documente justificative pentru pretențiile sale; prin urmare, capetele sale de cerere adresate instanțelor pentru plata retroactivă erau nefondate. În plus, aceasta nu a prezentat documente justificative pentru pretențiile sale privind cheltuielile medicale relevante.

2. Al doilea proces

14. La 14 iulie 2009, prima reclamantă a introdus o acțiune împotriva DGASPC Călărași, solicitând plata pentru: sporul pentru orele de lucru

suplimentare efectuate în timpul săptămânii; sporul pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal și sărbători legale, începând din iulie 2006 până în anul 2009, și ulterior; prima de vacanță pentru perioada 2006-2008; indemnizațiile prevăzute la art. 3 din contractul colectiv de muncă aplicabil; alocațiile pentru nevoi personale, prevăzute de lege, pentru al doilea reclamant pentru perioada septembrie 2004-iunie 2008; alocația de hrană restantă a celui de al doilea reclamant pentru perioada ianuarie-martie 2008; sporul pentru alocația de hrană a celui de al treilea reclamant pentru perioada mai 2008-aprilie 2009; alocația pentru susținerea familiei pentru perioada 2004-septembrie 2009; rambursarea cheltuielilor aferente examinării sale psihologice; și despăgubiri pentru prejudiciul moral.

15. Aceasta a susținut că, la 7 octombrie 2008, tribunalul în mod greșit a respins capetele sale de cerere privind sporul pentru orele de lucru suplimentare (a se vedea *supra*, pct. 11), deși aceeași instanță și alte instanțe din țară admiseseră astfel de pretenții. De asemenea, instanța respectivă în mod greșit i-a respins capătul de cerere privind acordarea alocației pentru susținerea familiei și i-a ignorat capătul de cerere privind plata primei de vacanță. În consecință, a formulat un nou capăt de cerere, având în vedere că angajatorul său acordase această primă funcționarilor publici, iar instanțele din țară au admis cereri similare formulate de asistenții maternali profesioniști. Principiile nediscriminării și egalității de tratament a salariaților din aceeași unitate au fost încălcate de către DGASCSP prin faptul că a refuzat să îi plătească prestațiile cuvenite. Despăgubirea pentru prejudiciul moral era de natură să acopere umilirea și tratamentul discriminatoriu la care a fost supusă de angajatorul său.

16. La 24 noiembrie 2009, tribunalul a admis în parte pretențiile reclamantei. Instanța a reținut că, în conformitate cu legislația care a intrat în vigoare în aprilie 2008, reclamanta avea dreptul la plata unui spor pentru alocația de hrană a celui de al treilea reclamant pentru perioada mai 2008-aprilie 2009. Cu toate acestea, a reținut că, începând cu luna mai 2008, prima reclamantă a primit sporul sus-menționat pentru celălalt copil aflat în îngrijirea sa. De asemenea, aceasta avea dreptul la rambursarea cheltuielilor aferente examinării sale psihologice, întrucât DGASPC Călărași a refuzat să îi ramburseze cheltuielile. În plus, avea dreptul la indemnizațiile speciale prevăzute la art. 3 din Contractul colectiv de muncă din perioada 2007-2009. Cu toate acestea, instanța a respins ca *autoritate de lucru judecat* capetele de cerere privind plata sporului pentru orele de lucru suplimentare, alocația pentru susținerea familiei și drepturile celui de al doilea reclamant în temeiul art. 1 din Legea nr. 326/2003 pentru perioada 2006-2007. A respins, de asemenea, capătul de cerere privind plata sporului pentru orele de lucru suplimentare și a alocației pentru susținerea familiei pentru perioada 2008-2009, în baza unor motive similare celor formulate de curtea de apel în hotărârea din 12 mai 2009 (a se vedea *supra*, pct. 13). În ultimul rând, instanța a respins capătul de cerere privind prima de vacanță, motivând că în

contractul colectiv de muncă referitor la angajatorul său în perioada în cauză nu se prevedea că salariații aveau dreptul la aceasta.

17. Niciun element din dosar nu dovedește că prima reclamantă a declarat recurs împotriva hotărârii din 24 noiembrie 2009.

3. Al treilea proces

18. La 8 decembrie 2010, prima reclamantă a introdus o acțiune împotriva DGASPC Călărași, solicitând plata salariului său timp de 7 zile în noiembrie și decembrie 2009, precum și a sporului pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale în perioada 2008-2010.

19. La 10 februarie 2011, tribunalul a admis în parte pretențiile reclamantei. Instanța a reținut că, în conformitate cu dispozițiile Codului muncii și contractului colectiv de muncă relevant la nivelul angajatorului său, toți salariații acestei instituții, inclusiv reclamanta, aveau dreptul la un spor pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale în perioada 2008-2010. În plus, avea dreptul la plată pentru munca prestată în cursul a 3 zile din noiembrie 2009. Însă aceasta a beneficiat de compensarea muncii prestate în celelalte 4 zile în discuție. În ultimul rând, instanța a respins argumentele formulate de DGASPC Călărași potrivit cărora capetele de cerere respective fuseseră deja examinate în hotărârile definitive din 12 mai și 24 noiembrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 13 și 16).

20. DGASPC Călărași a atacat cu recurs această hotărâre.

21. Prin hotărârea definitivă din 6 decembrie 2011, curtea de apel a admis în parte recursul declarat de DGASPC Călărași. Instanța a respins ca *autoritate de lucru judecat* capătul de cerere al primei reclamante privind plata sporului pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale în perioada 2008-2009, întrucât fusese deja examinat în hotărârea din 24 noiembrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 16). Instanța a reținut că, deși reclamanta a folosit termeni diferiți, în realitate capătul său de cerere avea ca obiect plata sporului pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale. Aceasta a invocat totodată temeuri legale similare celor folosite în justificarea capătului său de cerere în cadrul proceselor anterioare. De asemenea, instanța a respins capătul de cerere privind plata sporului pentru orele de lucru suplimentare din 2010. Instanța a reținut că, în conformitate cu dispozițiile relevante din Codul muncii (a se vedea *supra*, pct. 11) și din contractul colectiv de muncă relevant la nivelul angajatorului său, toți salariații acestei instituții pentru care se puteau calcula orele de lucru suplimentare aveau dreptul la aceste plăți. Însă caracterul special al activității și contractelor asistenților maternali profesioniști, care implică acceptarea orelor de lucru suplimentare care trebuie prestate și care nu pot fi cuantificate, îi exclude pe aceștia din categoriile de salariați cărora li se poate acorda sporul pentru orele de lucru suplimentare. Având în vedere dispozițiile legislației speciale referitoare la asistenții maternali profesioniști, prevederile legale invocate de prima

reclamantă nu pot fundamenta capătul său de cerere. În ultimul rând, curtea de apel a confirmat restul dispozitivului hotărârii instanței de fond.

4. Al patrulea proces

22. La 18 august 2011, prima reclamantă a introdus o acțiune împotriva DGASPC Călărași, solicitând ca instanța să dispună plata unei compensații bănești a concediului de odihnă anual neefectuat, precum și a sporului pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale în perioada ianuarie-iulie 2011.

23. La 3 noiembrie 2011, tribunalul a admis capetele de cerere ale primei reclamante. Instanța a reținut că angajatorul reclamantei nu a dovedit că a plătit-o în perioada concediului său de odihnă anual. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile relevante din Codul muncii și din contractul colectiv de muncă relevant la nivelul angajatorului său, aceasta avea dreptul la un spor pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale.

24. DGASPC Călărași a atacat cu recurs această hotărâre.

25. Prin hotărârea definitivă din 14 martie 2012, curtea de apel a admis recursul declarat de DGASPC Călărași. Respingând cererea pentru plata sporului pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale, instanța a invocat motive similare celor furnizate de aceeași instanță la 6 decembrie 2011, cu ocazia respingerii unui capăt de cerere similar pe care aceasta l-a formulat cu privire la anul 2010 (a se vedea *supra*, pct. 21). De asemenea, potrivit probelor disponibile, reclamanta și-a luat zile din concediul de odihnă anual în lunile mai și iunie și a fost remunerată pentru acestea. Nu se poate susține că nu și-a luat concediu de odihnă anual în mai 2011 deoarece l-a petrecut în compania copilului pe care îl avea în plasament. Aceasta avusese posibilitatea de a solicita DGASPC separarea de copil pe durata concediului său.

5. Al cincilea proces

26. La 14 decembrie 2010, prima reclamantă a introdus o acțiune împotriva DGASPC Călărași, solicitând plata compensației bănești a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada 2008-2010, precum și a alocației de hrană restante, datorate celui de al doilea reclamant pentru perioada ianuarie-martie 2008.

27. La 24 martie 2011, tribunalul a admis capetele de cerere ale primei reclamante. Instanța a reținut că, în conformitate cu dispozițiile aplicabile din Codul muncii, toți salariații aveau dreptul la concediu plătit. Întrucât, în perioada 2008-2010, reclamanta și-a petrecut concediul de odihnă anual împreună cu copiii aflați în plasament și nu a fost separată de aceștia, avea dreptul la compensarea în bani pe care o solicita. Pe de altă parte, angajatorul

său nu a reușit să probeze că plătiase alocația de hrană restantă a celui de al doilea reclamant în perioada în discuție.

28. DGASPC Călărași a atacat cu recurs această hotărâre.

29. Prin hotărârea definitivă din 15 decembrie 2011, curtea de apel a admis în parte recursul declarat de DGASPC Călărași. Instanța a reținut că de al doilea reclamant nu a beneficiat de alocația de hrană majorată în perioada ianuarie-martie 2008. Dispozițiile legale care o îndreptățeau pe prima reclamantă să beneficieze de alocația sus-menționată au intrat în vigoare abia în aprilie 2008.

C. Alte informații

30. Prima reclamantă a prezentat Curții trei hotărâri pronunțate de trei curți de apel diferite. În hotărâri s-au admis diferite capete de cerere formulate de asistenți maternali profesioniști și/sau de sindicate din întreaga țară (reprezentând interesele membrilor lor cu statut fie de funcționari publici, fie de asistenți maternali) pentru compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat și plata sporului pentru ore de lucru suplimentare. Printr-o hotărâre definitivă din 19 iunie 2007, Curtea de Apel Pitești a hotărât că, în conformitate cu dispozițiile Constituției și ale Codului muncii, reclamantii aveau dreptul la compensarea concediului de odihnă anual neefectuat în perioada 2003-2005. O soluție contrară ar echivala cu o discriminare față de alte categorii de salariați. Prin hotărârile definitive din 28 ianuarie și 28 aprilie 2009, Curtea de Apel Cluj și Curtea de Apel București au reținut că, în conformitate cu dispozițiile contractului colectiv de muncă relevant și ale Codului muncii, reclamantii aveau dreptul la plata sporului pentru ore de lucru suplimentare efectuate în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale și/sau la compensarea concediului de odihnă anual neefectuat în perioada 2005-2008. Curtea de Apel București a reținut, de asemenea, că reclamantii aveau dreptul la plata sporului pentru ore de lucru suplimentare pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale în perioada ulterioară anului 2008.

31. La 17 martie 2010 și 8 martie 2011, DGASPC Călărași a informat-o pe prima reclamantă că, în urma intrării în vigoare a Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 71/2009 (a se vedea *infra*, pct. 39), au fost executate numai anumite părți din hotărârile din 12 mai și din 24 noiembrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 13 și 16), iar sumele restante vor fi plătite în două tranșe. Prima reclamantă a informat Curtea la 27 aprilie 2012 că, din cauza ordonanței de urgență sus-menționate, hotărârile din 6 și 15 decembrie 2011 (a se vedea *supra*, pct. 21 și 29) rămăseseră, de asemenea, neexecutate. Ulterior, la 31 iulie 2013, a confirmat că autoritățile executaseră toate hotărârile judecătorești.

32. La 4 ianuarie și 9 februarie 2017, DGASPC Călărași a informat Guvernul că suma corespunzătoare concediului de odihnă anual neefectuat al

primei reclamante în perioada 2008-2010 i-a fost plătită integral în cinci tranșe, în intervalul ianuarie 2013-iunie 2016. În plus, înainte de pensionare, aceasta nu a adresat DGASPC Călărași nicio solicitare de sprijin financiar pentru posibilele activități extrașcolare ale copiilor aflați în plasament, nici pentru separarea sa de copii pe durata concediului său de odihnă anual.

33. La o dată nespecificată din 2015, Curtea de Apel Iași a sesizat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru clarificarea practicii judiciare neunitare a curților de apel care exista atât pentru perioada anterioară, cât și pentru perioada ulterioară datei de 3 octombrie 2013, în legătură cu aspectul dacă asistenții maternali profesioniști care, la cererea lor, asigură continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului de odihnă sunt îndreptățiți la o compensație echivalentă indemnizației de concediu de odihnă anual neefectuat.

34. La 17 octombrie 2016, ICCJ a respins ca inadmisibilă sesizarea sus-menționată. Aceasta a considerat că problema contestată nu constituia o chestiune de drept nouă. Instanțele au examinat-o în mod repetat între 2008 și 2016, iar hotărârile indicau existența unei practici judiciare neunitare în acest sens. Însă practica judiciară neunitară se putea soluționa printr-un recurs în interesul legii.

35. La 14 februarie 2017, Curtea de Apel Iași a formulat un recurs în interesul legii la ICCJ cu privire la chestiunea de drept sus-menționată (a se vedea *supra*, pct. 33-34). La data ultimelor informații de care dispune Curtea (4 octombrie 2017), recursul este în curs de examinare.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

A. Dreptul relevant

36. La art. 20 alin. (1), (2) și (3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate se prevede că pentru fiecare copil încredințat sau dat în plasament se acordă o alocație lunară de întreținere. De asemenea, asistentul maternal profesionist are dreptul, atunci când este necesar, la sumele necesare pentru acoperirea cheltuielilor lunare legate de hrană, îmbrăcăminte, lenjerie de pat, materiale școlare și materiale educaționale, precum și sumele necesare pentru acoperirea cheltuielilor legate de locuință.

37. La art. 1 alin. (1) și (2) din Legea nr. 326/2003 se prevede: copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști au dreptul la cazarmament, echipament pentru dotare inițială și înlocuire, transport, jucării, materiale igienico-sanitare, rechizite și materiale cultural-sportive. Copiii care urmează o formă de învățământ recunoscută de lege beneficiază de alocație pentru nevoi personale.

38. La art. 8 alin. (1) și art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/20003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist se prevede că activitatea persoanelor atestate ca asistent maternal profesionist se desfășoară în baza unui contract individual de muncă, cu caracter special, specific protecției copilului. Contractul este încheiat cu un serviciu public specializat pentru protecția copilului sau cu un organism privat autorizat care are obligația supravegherii și sprijinirii activității desfășurate de asistentul maternal profesionist. Acesta din urmă are obligația să asigure continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului legal de odihnă, cu excepția cazului în care separarea de copiii plasați sau încredințați pentru această perioadă este autorizată de către angajator.

39. Dispozițiile relevante din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, cu modificările ulterioare, sunt descrise în cauza *Dumitru și alții împotriva României* [(dec.), nr. 57265/08, pct. 25-27, 4 septembrie 2012], ca și motivarea cu care a fost adoptată aceasta.

B. Practica judiciară relevantă

40. Guvernul a prezentat exemple de hotărâri judecătorești pronunțate în urma cererilor formulate de asistenți maternali profesioniști împotriva diferitelor oficii ale DGASPC.

41. Pe de o parte, instanțele au admis capetele de cerere pentru plata sporurilor pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbători legale și/sau pentru compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în diverse perioade cuprinse între 2005 și 2014, pentru următoarele motive: i) dispozițiile legale relevante, inclusiv contractele individuale sau colective de muncă în discuție, prevedeau această compensare; și/sau ii) în conformitate cu legislația relevantă, toți salariații instituțiilor publice aveau dreptul la astfel de plăți (a se vedea hotărârile definitive pronunțate de: Tribunalul Călărași la 30 septembrie 2008; Curtea de Apel Cluj la 28 ianuarie 2009, 11 octombrie 2011 și 26 noiembrie 2012; Curtea de Apel Galați la 30 octombrie 2012; Curtea de Apel Suceava la 22 noiembrie 2012 și 30 mai 2013; Curtea de Apel Oradea la 4 iunie 2015 și 10 februarie 2016; și Curtea de Apel Iași la 14 decembrie 2016).

42. Instanțele au admis, de asemenea, acțiuni având ca obiect plata alocației pentru nevoi personale prevăzute la art. 1 din Legea nr. 326/2003 în perioada septembrie 2008-iunie 2012, pe motiv că la dosar nu existau probe că angajatorul intimat le plătiese (a se vedea hotărârea definitivă a Curții de Apel Suceava din 22 noiembrie 2012).

43. Pe de altă parte, instanțele au respins anumite capete de cerere pentru plata sporurilor pentru orele de lucru suplimentare efectuate în timpul

săptămânii, în zilele de repaus săptămânal și zilele de sărbătoare legală și/sau pentru compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioade diferite, cuprinse între 2004 și decembrie 2015, pentru următoarele motive: i) asistenții maternali profesioniști aveau dreptul fie la sporul sus-menționat, fie la un spor pentru munca suplimentară prestată, dar aceștia au beneficiat deja de ambele; ii) contractul de muncă încheiat de asistenții maternali profesioniști avea caracter special; și iii) în conformitate cu legislația relevantă, tipul de muncă sus-menționat poate fi înlocuit doar cu timp liber în anumite circumstanțe (a se vedea hotărârile definitive pronunțate de: Curtea de Apel Cluj la 19 mai 2010, 29 septembrie 2011, 29 octombrie 2014, și 1 octombrie 2015; Curtea de Apel București la 9 noiembrie 2011, 1 iulie 2014, 9 ianuarie și 24 aprilie 2015; Curtea de Apel Timișoara la 13 și 14 martie 2012; Curtea de Apel Alba-Iulia la 2 și 16 noiembrie 2012; Curtea de Apel Suceava la 22 noiembrie 2012, 30 mai și 3 octombrie 2013 și 25 și 30 septembrie 2014; Curtea de Apel Craiova la 18 iunie și 9 iulie 2014; Curtea de Apel Oradea la 20 noiembrie 2014 și 4 iunie 2015; Curtea de Apel Bacău la 17 decembrie 2014; și Curtea de Apel Iași la 17 aprilie 2015 și 14 decembrie 2016; și hotărârile pronunțate de Tribunalul Maramureș la 25 ianuarie 2008; Tribunalul Sibiu la 4 mai 2012; Tribunalul Constanța la 28 ianuarie 2016; și Tribunalul Hunedoara la 31 mai 2016).

44. De asemenea, instanțele au respins capetele de cerere ale unor asistenți maternali pentru alocația de susținere a familiei în diferite perioade cuprinse între septembrie 2008 și iunie 2012, pe motiv că nu adresaseră angajatorului lor această solicitare, prezentând documente justificative (a se vedea hotărârile definitive pronunțate de Curtea de Apel Suceava la 22 noiembrie 2012 și 30 mai 2013).

ÎN DREPT

I. EXCEPȚIA PRELIMINARĂ

45. Guvernul a susținut că prima reclamantă nu mai avea calitatea necesară ca să îi reprezinte pe ceilalți doi reclamanți. Începând din 2016, al doilea reclamant nu se mai afla în îngrijirea sa (a se vedea *supra*, pct. 8) și nu exista niciun motiv să se considere că acesta mai avea *locus standi*. Condițiile care au determinat Tribunalul Călărași să concluzioneze (a se vedea *supra*, pct. 11) că prima reclamantă avea dreptul de a acționa în numele său nu mai erau îndeplinite. De asemenea, al doilea reclamant nu a intervenit ca parte în procedura desfășurată în fața Curții și nu a desemnat-o pe prima reclamantă ca reprezentant.

46. Deși al treilea reclamant se afla încă în îngrijirea primei reclamante, numai președintele Consiliului Județean Călărași avea dreptul legal de a

exercita drepturile părintești în cazul său. De asemenea, prima reclamantă nu a făcut referire la ceilalți doi reclamanți în observațiile sale prezentate Curții și nici nu a discutat vreun element specific cu privire la situația lor.

47. Prima reclamantă a susținut că putea acționa în calitate de reprezentant al celorlalți reclamanți întrucât instanțele naționale i-au plasat pe aceștia în îngrijirea sa directă și făceau parte din familia sa de când erau mici.

48. Curtea observă că prezenta cerere a fost depusă la Curte de prima reclamantă în nume propriu și în numele celorlalți doi reclamanți. Prima reclamantă nu avea autoritate oficială de a acționa în calitate de reprezentant al celorlalți doi reclamanți. Chiar dacă aceasta era asistentul lor maternal profesionist, președintele Consiliului Județean pare să fi rămas singura autoritate îndreptățită să exercite drepturile părintești în privința celui de al doilea și al treilea reclamant.

49. Cu toate acestea, Curtea observă că al doilea și al treilea reclamant erau în opoziție față de serviciul public autorizat oficial să acționeze în numele lor. În special, plângerile adresate de aceștia instanțelor și Curții au vizat, printre altele, DGASPC Călărași, instituție care făcea parte din Consiliul Județean și era susținută de acesta. În plus, cei doi reclamanți nu păreau să aibă niciun contact semnificativ cu familia lor firească ori să se afle sub autoritatea lor părintească. Mai mult, instanțele au admis că prima reclamantă putea să acționeze în numele lor și să solicite prestațiile financiare legale convenite acestora, chiar dacă aceasta nu era îndrituită să exercite drepturile părintești cu privire la aceștia (a se vedea *supra*, pct. 11).

50. În aceste condiții, Curtea consideră că prima reclamantă putea acționa în calitate de reprezentant al celui de-al doilea și al treilea reclamant la momentul la care a depus cererea la Curte și că cererea depusă în numele acestora era validă.

51. Cu toate acestea, Curtea reține că al doilea reclamant a fost scos din îngrijirea sa în 2016 (a se vedea *supra*, pct. 8 și 45). Reclamantii nu au prezentat nicio procură valabilă prin care prima reclamantă era autorizată să continue să îl reprezinte pe al doilea reclamant în fața Curții. În plus, acesta din urmă nu a desemnat un alt reprezentant și nici nu a declarat intenția sa de a-și menține cererea.

52. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că al doilea reclamant și-a pierdut *locus standi* și că cererea sa adresată Curții trebuie declarată inadmisibilă ca fiind incompatibilă *ratione personae*, în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și 4 din Convenție.

53. Cu privire la al treilea reclamant, Curtea constată că acesta rămâne în îngrijirea primei reclamante. Având în vedere constatarea sa de la pct. 48-50 *supra*, Curtea nu poate susține argumentul Guvernului potrivit căruia al treilea reclamant nu mai este reprezentat de prima reclamantă și nici parte la procedura în fața Curții.

54. Rezultă că trebuie respinsă partea din excepția preliminară formulată de Guvern cu privire la al treilea reclamant.

55. Prin urmare, Curtea va continua examinarea cererii numai în ceea ce îi privește pe prima reclamantă și al treilea reclamant.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 DIN CONVENȚIE

56. Prima reclamantă s-a plâns că instanțele naționale au pronunțat decizii neunitare în cauze similare având ca obiect drepturile salariale și prestațiile financiare la care avea dreptul și că în mod nelegal au respins capetele sale de cerere pentru acordarea alocațiilor celui de al treilea reclamant. În plus, ulterior intrării în vigoare a OUG nr. 71/2009 (a se vedea *supra*, pct. 39), autoritățile nu au executat fără întârziere hotărârile judecătorești prin care drepturile și prestațiile financiare prevăzute de lege le-au fost acordate ei și celui de al treilea reclamant. Prima reclamantă și al treilea reclamant au invocat art. 6 din Convenție, care prevede următoarele:

Art. 6

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”.

A. Capătul de cerere privind jurisprudența neunitară

1. Cu privire la admisibilitate

a) Cu privire la al treilea reclamant

57. Guvernul a susținut că al treilea reclamant nu se putea considera victima unei încălcări a principiului securității juridice. Procesele în discuție vizau efectiv raporturile de muncă dintre asistenta sa maternală și angajatorul acesteia. În plus, instanțele au hotărât că, în perioada concediului său de odihnă anual, prima reclamantă a continuat să primească sumele datorate pentru nevoile celui de al treilea reclamant.

58. Reclamantii nu au prezentat observații în această privință.

59. Curtea constată că în capătul de cerere referitor la jurisprudența neunitară se aveau în vedere și alocațiile datorate celui de al treilea reclamant. Unele dintre capetele de cerere privind acordarea acestor alocații au fost admise de instanțe, iar altele au fost respinse.

60. În ceea ce privește capetele de cerere care au fost respinse, Curtea observă că acestea priveau în special alocația pentru susținerea familiei, iar instanțele au urmat o abordare similară la examinarea acestor capete de cerere și au prezentat motivări similare în hotărârile lor (a se vedea *supra*, pct. 13, 16 și 44).

61. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că neacordarea alocației pentru susținerea familiei nu a fost rezultatul unei jurisprudențe

neunitare și că, prin urmare, capetele de cerere formulate de al treilea reclamant în acest sens sunt, în orice caz, vădit nefondate.

62. Rezultă că acest capăt de cerere trebuie să fie declarat inadmisibil în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și § 4 din Convenție.

b) Cu privire la prima reclamantă

i. Calitatea de victimă

63. Potrivit Guvernului, capătul de cerere referitor la deciziile neunitare pronunțate de instanțe cu privire la compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat era o *actio popularis*. Prima reclamantă nu a fost afectată în mod semnificativ de jurisprudența neunitară. Instanțele au admis toate capetele sale de cerere pentru compensare în acest sens, cu excepția celei referitoare la ultimele 6 luni ale raporturilor sale de muncă. Chiar și în acest din urmă caz, instanțele nu i-au respins dreptul său la compensare în general, ci i-au respins capătul de cerere întrucât aceasta nu solicitase angajatorului său separarea de copil pe durata concediului.

64. Prima reclamantă nu a prezentat observații în această privință.

65. Principiile relevante privind *actio popularis* și capacitatea unei persoane de a se considera victima unei încălcări a drepturilor prevăzute în Convenție sunt stabilite în cauza *Aksu împotriva Turciei* [(MC) nr. 4149/04 și 41029/04, pct. 50-52, 15 martie 2012].

66. În prezenta cauză, Curtea constată că, în trei ocazii distincte, prima reclamantă a chemat DGASPC în judecată pentru compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în diferite perioade de timp. Instanțele naționale au admis două dintre aceste capete de cerere și i-au acordat compensare în bani pentru perioadele 2005-2007 și 2008-2010 (a se vedea *supra*, pct. 11 și 27).

67. În această privință, Curtea consideră că, referitor la perioadele sus-menționate, prima reclamantă nu se mai poate considera o victimă a jurisprudenței prezumtiv neunitare a instanțelor privind chestiunea dreptului unui asistent maternal la compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat. Același lucru este valabil și în ceea ce privește capetele de cerere ale primei reclamante privind unele dintre prestațiile financiare legate de munca sa – rambursarea cheltuielilor aferente examinării sale psihologice, sporurile speciale prevăzute la art. 3 din contractul colectiv de muncă pentru perioada 2007-2009 și salariile pentru 3 zile din noiembrie 2009 – care au fost acordate de instanțe (a se vedea *supra*, pct. 16 și 19).

68. Rezultă că această parte a cererii primei reclamante trebuie declarată inadmisibilă ca fiind incompatibilă *ratione personae*, în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și 4 din Convenție.

69. Cu toate acestea, Curtea observă că instanțele au respins capătul de cerere al primei reclamante privind compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011 (a se vedea *supra*,

pct. 25). Aceasta a fost implicată în procese și a fost afectată în mod direct de hotărârea instanțelor.

70. Deși este adevărat că acest capăt de cerere viza o perioadă de timp destul de scurtă, iar compensarea în bani solicitată de aceasta se referea doar la o parte din prestațiile financiare la care se considera îndreptățită, Curtea constată că jurisprudența neunitară a instanțelor cu privire la chestiunea dacă asistenții maternali au efectiv dreptul la o astfel de compensare în bani nu pare încă să fie constantă. În plus, indiferent de soluție, o hotărâre pronunțată de ICCJ în recursul în interesul legii, aflat în curs de examinare (a se vedea *supra*, pct. 35), nu ar fi în măsură să ofere despăgubiri pentru faptul că jurisprudența neunitară cu privire la această chestiune exista de mai mulți ani.

71. Rezultă că trebuie respinsă excepția preliminară ridicată de Guvern cu privire la lipsa calității de victimă în ceea ce privește capătul de cerere formulat de prima reclamantă pentru compensarea în bani pentru perioada ianuarie-iulie 2011.

ii. Neepuizarea căilor de atac interne

72. Referitor la prima de vacanță solicitată de prima reclamantă, Guvernul a susținut că aceasta nu a epuizat căile de atac interne. În special, aceasta nu a atacat hotărârea din 24 noiembrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 16 și 17) și, în cadrul procesului având ca obiect compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011 (a se vedea *supra*, pct. 22-25), nu a făcut plângere la instanțe cu privire la jurisprudența neunitară.

73. Prima reclamantă nu a prezentat observații în această privință.

74. Curtea constată că la dosar nu se află nicio probă conform căreia prima reclamantă ar fi atacat hotărârea judecătorească din 24 noiembrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 17). În consecință, Curtea nu este în măsură să facă speculații cu privire la aspectul dacă instanța de recurs ar fi confirmat sau ar fi răsturnat hotărârea cu privire la problema primelor de vacanță.

75. Rezultă că această parte a capătului de cerere formulat de prima reclamantă, în măsura în care privește primele de vacanță, trebuie declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de atac interne, în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și § 4 din Convenție.

76. În ceea ce privește neinvocarea, de către prima reclamantă, a jurisprudenței neunitare în cursul procesului având ca obiect compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011, Curtea constată că o astfel de pretenție ar fi avut șanse foarte mici de succes. Conform legislației românești, instanțele nu sunt obligate să recunoască hotărârile definitive pronunțate de alte instanțe ca precedente sau izvoare de drept, nici să le urmeze raționamentul. În plus, singura autoritate care ar fi putut să pună capăt unei practici judiciare neunitare era ICCJ, prin intermediul unui recurs în interesul legii (a se vedea *supra*, pct. 35). Însă această cale de atac nu putea fi folosită de prima reclamantă.

77. Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu poate susține argumentul Guvernului potrivit căruia prima reclamantă nu a epuizat căile de atac interne în această privință. În consecință, trebuie respinsă excepția preliminară ridicată de Guvern cu privire la acest capăt de cerere formulat de prima reclamantă.

iii. Alte motive de inadmisibilitate

78. Curtea constată că pretențiile primei reclamante pentru rambursarea cheltuielilor aferente examinărilor medicale și analizelor de laborator, sporul pentru orele de lucru suplimentare din perioada 2008-2009, alocația pentru susținerea familiei și plata salariului pentru 4 zile din noiembrie și decembrie 2009 au fost respinse fie pentru motive legate de situația sa specifică, din care nu reiese o aparentă practică judiciară neunitară a instanțelor naționale, fie prin hotărâri pe care reclamanta nu le-a mai atacat (a se vedea *supra*, pct. 11-13, 16 și 19).

79. Rezultă că, în ceea ce privește toate drepturile salariale și prestațiile financiare sus-menționate, capetele de cerere formulate de prima reclamantă fie sunt vădit nefondate, fie trebuie respinse pe motivul neepuizării căilor de atac interne. Prin urmare, acestea trebuie declarate inadmisibile în temeiul art. 35 § 1, 3 lit. a) și 4 din Convenție.

80. În ceea ce privește capătul de cerere rămas, și anume pretenția primei reclamante potrivit căreia cererile sale pentru sporul pentru orele de lucru suplimentare din perioadele 2005-2007 și 2010-iulie 2011, precum și compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011 au fost respinse pe baza jurisprudenței naționale neunitare, Curtea constată că acesta nu este vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. Constată, de asemenea, că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarată admisibilă.

2. Cu privire la fond

a) Argumentele părților

81. Prima reclamantă a susținut că jurisprudența prezentată de Guvern a confirmat jurisprudența neunitară a instanțelor. Din hotărârile instanțelor, ca și din legislația națională relevantă, reiese în mod clar că toți salariații aveau dreptul la concediu de odihnă anual plătit. De asemenea, în cazul concediului său de odihnă, nu exista posibilitatea transferului, renunțării sau restrângerii. În plus, aceasta avea dreptul la sporul pentru ore de lucru suplimentare.

82. Potrivit Guvernului, capătul de cerere al primei reclamante privind compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat se referea la echivalentul a jumătate din salariul lunar. Prin urmare, jurisprudența neunitară a avut un efect limitat în cazul său.

83. Cu privire la sporul pentru ore de lucru suplimentare, Guvernul a susținut că marea majoritate a instanțelor au respins astfel de cereri pe motive identice cu cele invocate de instanțe în cazul primei reclamante. Doar câteva dintre pretențiile de această natură au fost admise. O opinie minoritară divergentă este inerentă unei ordini juridice în care judecătorii sunt independenți și nu fac decât să respecte legea. Deși jurisprudența era neunitară la data la care prima reclamantă a introdus o acțiune în justiție, ordinea juridică s-a dovedit capabilă să soluționeze neconcordanța inițială. Începând din 2014, jurisprudența referitoare la această chestiune devenise unitară.

84. În opinia Guvernului, jurisprudența neunitară nu a fost determinată de ICCJ. De asemenea, procesele în care a fost implicată prima reclamantă au fost echitabile și contradictorii, iar instanțele au examinat capetele sale de cerere, au interpretat legislația internă și au motivat hotărârile, care nu au fost arbitrare sau vădit greșite.

b) Motivarea Curții

85. Principiile relevante privind hotărârile contradictorii din jurisprudență sunt prezentate în cauza *Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României* (MC) (nr. 76943/11, pct. 116, 29 noiembrie 2016).

86. Curtea constată că Guvernul a admis că instanțele au pronunțat hotărâri neunitare cu privire la chestiunea dacă asistenții maternali profesioniști aveau dreptul la sporuri pentru orele de lucru suplimentare și la compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat.

87. Pe de altă parte, Curtea constată că, potrivit probelor disponibile, jurisprudența neunitară a persistat destul de mulți ani și a afectat un număr mare de persoane salariate ca asistenți maternali și că, până în 2017, autoritățile competente nu au făcut uz de recursul în interesul legii (a se vedea *supra*, pct. 35) pentru a stopa rapid neconcordanța din jurisprudență.

88. Desigur, astfel cum a susținut Guvernul, sistemul judiciar român, prin intermediul jurisprudenței, s-a dovedit capabil să stopeze neconcordanța hotărârilor privind chestiunea dreptului la sporul pentru ore de lucru suplimentare în cazul asistenților maternali profesioniști. Cu toate acestea, având în vedere numărul de ani în care instanțele naționale au pronunțat hotărâri contradictorii cu privire la această chestiune, precum și numărul de persoane afectate de lipsa de unitate în discuție, Curtea nu este convinsă că autoritățile, care așteaptă ca sistemul judiciar din România să stopeze astfel de hotărâri neunitare pe cale jurisprudențială, au pus prompt în aplicare mecanismul cel mai potrivit pentru a asigura uniformizarea jurisprudenței. În plus, Curtea a stabilit deja că neconcordanța în privința chestiunii dreptului la compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat pare încă nesoluționată (a se vedea *supra*, pct. 33-35).

89. Având în vedere cele de mai sus, Curtea concluzionează că modul în care au fost examinate acțiunile în justiție introduse de prima reclamantă în

legătură cu capetele sale de cerere privind sporul pentru orele de lucru suplimentare în perioadele 2005-2007 și 2010-iulie 2011, precum și compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011, au adus atingere principiului securității juridice și, prin urmare, au avut ca efect privarea acestuia de un proces echitabil.

90. Rezultă că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție ca urmare a încălcării principiului securității juridice.

B. Capătul de cerere privind executarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești

91. Guvernul a susținut, pe de o parte, că reclamantii și-au pierdut calitatea de victimă și, pe de altă parte, că era vădit nefondat capătul lor de cerere. Prima reclamantă a recunoscut, în corespondența sa cu Curtea, că autoritățile au executat toate hotărârile. Executarea hotărârilor prin obligarea la plata în tranșe nu a fost nerezonabilă.

92. Cu privire la hotărârile judecătorești definitive de recunoaștere a unei sume datorate, principiile relevante privind executarea cu întârziere și executarea prin obligarea la plăți eșalonate, în lumina legislației naționale adoptate pentru protejarea bunăstării financiare a țării aflate într-o situație de dezechilibru bugetar major, sunt prezentate în cauza *Dumitru și alții împotriva României* [(dec.) nr. 57265/08, pct. 38-42, 4 septembrie 2012], în care Curtea a stabilit că prevederile OUG nr. 71/2009 (a se vedea *supra*, pct. 39) nu au afectat însăși substanța dreptului de acces la instanță al reclamantilor și nu au constituit măsuri nerezonabile (*ibidem*, pct. 51).

93. De asemenea, Curtea constată că executarea integrală a hotărârilor definitive prin care reclamantilor li s-au acordat diverse drepturi salariale a fost amânată timp de mai mulți ani de la intrarea în vigoare a OUG nr. 71/2009. Cu toate acestea, hotărârile au fost, în cele din urmă, executate integral de către autorități, sumele datorate fiind plătite în mai multe tranșe. În special, hotărârea definitivă din 15 decembrie 2011 a fost executată integral până în 2016 (a se vedea *supra*, pct. 32). Toate celelalte hotărâri au fost executate până în 2013 (a se vedea *supra*, pct. 31).

94. Curtea constată că, având în vedere probele disponibile, nu reiese că, la executarea hotărârilor relevante, autoritățile nu ar fi respectat condițiile legale prevăzute în OUG nr. 71/2009, cu modificările și completările ulterioare.

95. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că demersurile autorităților nu au fost nerezonabile și nu au afectat însăși substanța dreptului de acces la instanță al primei reclamante și al celui de al treilea reclamant.

96. Rezultă că acest capăt de cerere formulat de prima reclamantă și al treilea reclamant este vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și 4 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

97. Bazându-se în mod expres sau în fond pe art. 6, 8 și 14 din Convenție, precum și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, prima reclamantă și al treilea reclamant au susținut că sunt victime ale unor încălcări ale altor drepturi conferite prin Convenție.

98. Curtea a examinat aceste capete de cerere astfel cum au fost formulate de reclamanți. Cu toate acestea, având în vedere toate elementele de care dispune și observațiile părților, și în măsura în care intră în competența sa, Curtea constată că acestea nu denotă nicio aparentă încălcare a drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție sau de protocoalele la aceasta. Rezultă că aceste capete de cerere trebuie respinse ca fiind vădit nefondate, în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

99. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

100. Prima reclamantă a solicitat 5 000 000 000 lei românești (RON – aproximativ 1 089 600 000 euro (EUR)] în numele său și al celui de al treilea reclamant, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat de stresul și umilirea pe care le-a îndurat din cauza autorităților, precum și pentru problemele de sănătate pe care prima reclamantă le-a dobândit în cursul proceselor.

101. Guvernul a susținut că nu există o legătură de cauzalitate între procese și problemele de sănătate ale primei reclamante. De asemenea, cuantumul solicitat de reclamanți era nejustificat și excesiv.

102. Având în vedere încălcarea constatată, Curtea admite că prima reclamantă a suferit un prejudiciu moral ca urmare a încălcării drepturilor sale prevăzute la art. 6 din Convenție, prejudiciu care nu se poate repara prin simpla constatare a unei încălcări. Pronunțându-se în echitate, Curtea îi acordă primei reclamante suma de 3 600 EUR cu acest titlu, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit.

B. Cheltuieli de judecată

103. Prima reclamantă a solicitat suma de 753,80 RON (aproximativ 165 EUR) pentru cheltuielile de judecată în fața Curții. Aceasta a prezentat documente justificative pentru pretențiile sale.

104. Guvernul a susținut că documentele prezentate de prima reclamantă au atestat că, în realitate, a suportat cheltuieli de judecată de numai 633,40 RON (aproximativ 138 EUR). De asemenea, a lăsat la aprecierea Curții dacă ar trebui să i se acorde suma respectivă reclamantei.

105. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care se stabilește caracterul lor real și necesar, precum și caracterul rezonabil al cuantumului acestora. În prezenta cauză, având în vedere documentele aflate la dispoziția sa și criteriile de mai sus, Curtea consideră că este rezonabil să i se acorde primei reclamante suma de 165 EUR pentru cheltuielile de judecată corespunzătoare procedurii în fața Curții.

C. Dobânzi moratorii

106. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* admisibil capătul de cerere formulat de prima reclamantă în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, potrivit căruia solicitările sale pentru plata sporului pentru orele de lucru suplimentare din perioadele 2005-2007 și 2010-iulie 2011, precum și pentru compensarea în bani a concediului de odihnă anual neefectuat în perioada ianuarie-iulie 2011 au fost respinse pe baza jurisprudenței naționale neunitare;
2. *Declară* inadmisibile celelalte capete de cerere;
3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
4. *Hotărăște*
  - a) că statul pârât trebuie să plătească primei reclamante, în termen de 3 luni, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
    - i) 3 600 EUR (trei mii șase sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de prejudiciu moral;

ii) 165 EUR (o sută șaiszeci și cinci de euro), pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamant cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 25 iunie 2019, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulamentul Curții.

Andrea Tamietti
Grefier adjunct

Paulo Pinto de Albuquerque
Președinte